

JUFFROUW DE GEUS

VELEN LEERDEN LEZEN EN SCHRIJVEN VAN DEZE BOERENDOCHTER

Wie kent haar niet, juffrouw De Geus, onderwijzeres aan de openbare lagere school van Koedijk van 1 augustus 1946 tot 1 januari 1962. Steeds was zij onderwijzeres van de 1e en 2e klas en velen van ons hebben het lezen en schrijven van haar geleerd!

Om eens lekker over vroeger te praten, heb ik haar indertijd opgebeld om een afspraak te maken. Hoewel ik haar op dat moment al meer dan 50 jaar niet had gezien, bleek zij zich mij nog steeds te herinneren, een klein, blond jongetje. We maakten een afspraak en ik waarschuwde haar, dat ik niet meer dat kleine, blonde jongetje was, maar inmiddels een grote kale opa.

Het ouderlijk huis van Nel de Geus (voor de brand)

Neeltje (Nel) de Geus werd op 10 februari 1924 te Koedijk geboren. Haar vader en moeder waren Klaas Jacob de Geus en Neeltje Wiedijk en zij had nog 2 zusters en een broer.

Haar vader was een veehouder in hart en nieren, die naast koeien, varkens en paarden, altijd wel enige geiten had.

Zo kreeg het gezin koemelk te drinken van een koe, die hiervoor speciaal door vader voor zijn kinderen werd aangehouden en, als het er was, geitenmelk. Bovendien voorzag hij zelf zijn gezin van aardappelen en groenten, die op eigen grond werden geteeld. Er hoefde nooit een groenteboer aan de deur te komen! Overigens werden er geen groenten ingemaakt, maar kwamen alleen de traditionele wintergroenten op tafel.

Nog even helpen met hooien

Verder werd er niet veel vlees gegeten. De dokter had vader verboden vlees te eten en dit gold dan gelijk voor het hele gezin.

Ondanks het feit, dat er altijd wel werk te doen was op de boerderij, moest zij haar vader en moeder niet vaak te helpen, daar was personeel voor. Zo heeft zij van een mooie vrije jeugd kunnen genieten en kon ze rustig scholen bezoeken en verder studeren.

Op de lagere school kreeg Nel in de eerste en tweede klas les van juffrouw Jansonius. De familie De Geus woonde vlak bij de vlotbrug, dus het was nog wel een stukje lopen naar de toenmalige school aan de Kanaaldijk. Problemen heeft dit echter nooit opgeleverd en er waren meer kinderen die verder weg woonden van de school.

Ze herinnert zich nog goed, dat ze met schoolreisje naar Bergen aan Zee gingen en daar in zee gingen pootjebaden. Daarna gingen ze spoorzoeken in het bos bij Bergen. De lunch werd gebruikt bij Duinvermaak, waar ook een speeltuin was.

Aan het werk in de "oude" school

Ze heeft er ook een minder goede herinnering aan. Bij het eten in Duinvermaak moesten de kinderen ook een glas melk drinken, mede omdat de kinderen thuis niet altijd dagelijks melk kregen. Nu lustte zij deze fabrieksmelk niet. Thuis dronken ze immers wel elke dag melk, direct van koe of geit en dan

Aan het werk in de "nieuwe" school

smaakte fabrieksmelk toch wel heel anders. Ze moest en zou de melk echter opdrinken, ook toen ze nog alleen in die grote zaal achterbleef met die melk en de andere kinderen al lang weer buiten speelden.

Na de lagere school bezocht zij de Rijks HBS in Alkmaar en vandaar ging zij naar de kweekschool, waar zij haar papieren voor onderwijzeres behaalde.

Toen zij aan haar studie begon, waarschuwde men haar, dat het later moeilijk zou worden om werk als onderwijzeres te vinden. Dit viel uiteindelijk toch mee en zij had bij meerdere scholen voor de klas kunnen komen. Haar voorkeur ging echter uit naar Koedijk en per 01-08-1946 werd zij onderwijzeres in tijdelijke dienst bij de openbare lagere school aldaar. Per 21 oktober 1946 werd zij hier zelfs in vaste dienst benoemd, met een jaarwedde van 2492 gulden. De gemeenteraad, met name de heer Hart, vond dat, ondanks het feit, dat zij de enige sollicitante was, zij als tijdelijke kracht blijk had gegeven een vaste aanstelling volkomen te verdienen. Het feit, dat zij eigenlijk geen plaatsgenoot mocht zijn, werd terzijde geschoven. Men vond dit voor haar niet van toepassing. En zo werd haar benoeming met algemene stemmen aangenomen.

Zij gaf les aan de eerste en tweede klas (thans de groepen 3 en 4).

De kinderen kregen les van maandag tot en met zaterdag van 9.00 tot 11.45 uur en van 13.30 tot 15.30 uur. Woensdagmiddag en zaterdagmiddag waren zij vrij van school.

Daarnaast gaf zij handwerkles aan de meisjes

van de 2e t/m de 6e klas. Deze lessen waren van 10.45 tot 11.45 uur (2 uur per week) en bestonden uit het leren breien, naaien en borduren.

Handwerken

de tussenliggende jaren niet veel in veranderd. Eerst gingen wij te voet van de school naar de tramhalte bij de vlotbrug en verder ging de reis met Bello naar Bergen aan Zee.

		19 55 56			
		1 ^e Klas			
Onderwijzer(es)	H. de Groot				
RAPPORT	1e	2e	3e		
a. Lezen	8	8		Handtekening van Vader of Moeder of Verzorger(ster) 1e rapport 2e rapport 3e rapport	
b. Schrijven	8	8			
c. Rekenen	8	8			
d. Nederlandse Taal		7/2			
e. Vad. Geschiedenis					
f. Aardrijkskunde .					
g. Kennis der Natuur					
h. Zingen					
i. Tekenen					
j. Lich. Oefening .					
k. Handwerken . .					
r. Handenarbeid .					
					Gaat wel niet over
Gedrag	8	8			
Vlijt.	8	8			
Schoolverzuim . .	8				

Handtekening v/b H. d. School

Schoolrapport van de 1^e klas

Wat leerden wij indertijd van haar in de eerste en tweede klas? Op mijn eerste rapport stond lezen, schrijven, rekenen, gedrag, vlijt en schoolverzuim. Later werd dit uitgebreid met Nederlandse taal, zingen en tekenen.

Het leren lezen ging volgens de methode Ligthart en begon met het "aap, noot, mies" en bij het schrijven moesten de letters heel netjes tussen de lijntjes worden getekend.

Ook wij hadden schoolreisjes in onze jeugd en gingen in de eerste en tweede klas ook naar Bergen aan Zee, om te pootjebaden en naar Bergen, om te spoorzoeken en naar Duinvermaak om de lunch te gebruiken en te spelen in de speeltuin. Daar was in

Op 22 juli 1947 behaalt Nel de Geus de hoofdakte. Zo is zij dan ook, na het vertrek van juffrouw Westerhof, van 1 september 1958 tot 1 november 1958 tijdelijk hoofd van de school en ter vervanging wegens ziekte van meester De Groot, van 11 november 1958 tot 1 april 1959.

In november 1961 verzoekt zij om ontslag als onderwijzeres van de openbare school in Koedijk. Zij gaat studeren voor de aktes Nederlands en Duits.

Het college van Burgemeester en Wethouders spijt het, dat zij weggaat, zij heeft haar sporen op de dorpsschool verdiend en was een nauwgezet onderwijzeres.

Na haar studie heeft zij enkele jaren met veel plezier op de Middelbare Meisjesschool (MMS) in Bergen gewerkt. Zij gaf daar les in Nederlands en Duits. Eigenlijk moest ze voor deze functie verhuizen naar Bergen, maar zij wilde er echter alleen komen werken, als zij in Koedijk mocht blijven wonen. En zo geschiedde.

Het nieuwe huis (na de brand)

Hierna heeft zij tot haar pensionering Nederlandse les gegeven op de kweekschool in Den Helder.

Naast haar werk heeft zij nog in het kerkbestuur van de Nederlands Hervormde kerk gezeten. Een van haar functies hier was uiteraard het notuleren van de vergaderingen. Daar valt met de opleiding, die zij volgde, niet aan te ontkomen!

Kort na mijn bezoek is juffrouw De Geus in 2011 overleden.

Zij heeft in het leven van vele Koedijker kinderen een belangrijke rol gespeeld.

Cor Visser

Met dank aan de familie Geus